

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6C/47/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214202959
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slavomír Ivanecký
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2015:8214202959.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudcom JUDr. Slavomírom Ivaneckým v právnej veci žalobcu CD Consulting, s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, proti žalovanému Z. K., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XX, XXX XX T., o zaplatenie 1.074,17 Eur s príslušenstvom takto,

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a .

Náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Okresnému súdu Bardejov bol dňa 17.04.2014 doručený návrh na uplatnenie pohľadávky na tlačive A podľa článku 4 odsek 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie, alebo nariadenie č. 861/2007“), ktorým žalobca navrhoval, aby súd vydal proti žalovanému rozsudok, ktorým by ho zaviazal na zaplatenie zmenkovej sumy 1.074,17 Eur so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.074,17 Eur od 12.6.2011, 6% ročným úrokom z meškania zo sumy 1.074,17 Eur od 18.7.2011 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 zmenkovej sumy a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 22.12.2010 na zmenkovú sumu 1.074,17 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 12.6.2011.

Súd prevzal originál zmenky do súdnej úschovy, zapečatil ju a vydal o tejto skutočnosti úradný záznam, ktorý sa nachádza v spise na č.l. 7., v súlade s § 138 ods. 5 a § 180a ods. 1 - 4 vyhlášky č. 543/2005 Z.z..

Súd v súlade s článkom 5 odsek 2 nariadenia č. 861/2007, vyplnil časť I. vzorového tlačiva C a zaslal ho žalovanému spolu s kópiou tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky. Žalovaný sa nevyjadril. Žalovaný na pojednávaní dňa 4.12.2015 uviedol, že peniaze použil na nákup nábytku pred sviatkami. Podpísal aj zmluvu aj zmenku, nerozumie tomu, čo je zmenka, nikto mu to nevysvetlil.

Súd si pripojil kópiu zápisnice zo dňa 2.3.2015 v konaní 4C 71/2013, na ktorom vypočul zamestnanca spoločnosti Pohotovosť s.r.o., ktorý s žalovanou R. E. v danom konaní uzavrel dňa 12.2.2010 zmluvu o úvere a ktorý uviedol, že v spoločnosti Pohotovosť s.r.o. pôsobí od začiatku, to znamená už 14 rokov ako pracovník obchodnej služby. Predmetom jeho činnosti je uzatváranie zmlúv o pôžičke. Na konkrétne okolnosti uzavretia zmluvy o úvere s žalovanou zo dňa 12.2.2010 si už nepamätá, ale žalovanú pozná. Vzala si od nich niekoľko pôžičiek. Všetky predtým splatila, až s touto nastali problémy. Spoločnosť získava klientov tak, že firma realizuje celoplošný marketing a on v rámci tunajšieho okresu získava

klientov aj sám napr. formou inzercie, billboardov. V súčasnosti má spoločnosť na Dlhom rade kanceláriu a to je najlepšia forma reklamy, keď je to na dobre viditeľnom mieste, okolo ktorého denne chodí veľa ľudí. Obvyklý postup pri uzatváraní obdobných zmlúv je nasledujúci - svedok napíše žiadosť, tá ide na schválenie do pobočky v Prešove a ak je žiadosť schválená, prídu peniaze a on ich vyplatí. Pobočka mu dá vedieť buď emailom alebo telefonicky a následne mu nabehnú peniaze na účet. Zároveň sa uzatvára zmluva. Súčasťou zmlúv o úvere a obdobných zmlúv sú aj písomnosti, ktoré sa postupne počas jednotlivých období menili. Štandardne to ale bolo najčastejšie - žiadosť, zmluva, rozhodcovská zmluva, zmenka, informácie o úrokoch, RPMN a podobne. Všetky listiny sa podpisujú naraz pri prevzatí peňazí. Na otázku samosudcu či svedok pri podpise zmluvy osobitne oboznamoval a upovedomoval klientov o obsahu zmlúv a písomností, svedok uviedol, že klient to má na stole, môže si to prečítať. On klientov neupovedomuje a neoboznamuje, ak však niekto o to požiada, tak mu to vysvetlí. Veľmi málo klientov ho požiadalo o vysvetlenie. Navyše on má 80 % klientov, ktorí ho navštevujú za účelom poskytnutia peňazí opakovane, pravidelne. On klientom vysvetlí, že musia platiť načas a vtedy nebudú žiadne problémy, resp. keď už nejaké problémy nastanú, tak hľadajú riešenia, ktoré im vychádzajú v ústrety. Na otázku samosudcu či v obdobných zmluvách o úvere, aká je predmetom tohto konania, svedok vysvetlil klientom čo je to zmenka, svedok uviedol, že nie. Jeden z tisícov klientov sa opýta. On nevysvetľuje, keď sa ho niekto neopýta. Mal za celé obdobie čo pôsobí v spoločnosti Pohotovosť iba jeden prípad, keď klient odmietol podpísať zmenku a tak mu nevyplatil peniaze. Na otázku samosudcu či je podpísanie zmenky nevyhnutným predpokladom poskytnutia peňazí, svedok uviedol, že áno. Na otázku samosudcu čo by nastalo, ak by niekto odmietol podpísať zmenku, svedok uviedol, že by mu neboli vyplatené peniaze. Na otázku samosudcu čo by nastalo v prípade, ak by za svedkom prišiel klient, ktorý by žiadal o poskytnutie finančnej sumy a nejakú časť zmluvy by namietal, alebo žiadal by doplnenie zmluvy prípadne úpravu zmluvy, svedok uviedol, že oni idú do rizika, poskytujú peniaze. Spoločnosť vystavuje potrebné doklady, klient si môže akurát vybrať rozhodcovský súd, inak však musí súhlasiť s našimi tlačivami. Z praxe vie, že každý to podpíše automaticky, podstatné sú pre neho rýchle peniaze a nezaujímajú sa o zmluvné podmienky v čase uzavretia zmluvy. uviedol, že - robíme s jednoduchými ľuďmi. Zároveň svedok uviedol, že v iných obdobných konaniach by vypovedal zhodne.

Súd v vedenom prípade skúmal, či ide o konanie, ktoré spĺňa predpoklady kladené na konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu podľa článku 2 nariadenia č. 861/2007, následne skúmal právomoc slovenských súdov na rozhodnutie o uvedenej veci, vecnú a miestnu príslušnosť, ako aj vzhľadom k cezhraničnému sporu, rozhodné právo. Vzhľadom na priamu aplikáciu nariadenia rozhodujúcimi kritériami pri posudzovaní, či ide o konanie podľa tohto nariadenia, je skúmanie, či ide o cezhraničný spor, či výška uplatňovanej pohľadávky nepresahuje bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov sumu 2.000 Eur a či žalobca podal návrh vyplnením vzorového tlačiva A. V uvedenom prípade toto konanie spĺňa všetky nariadením požadované kritériá. Vzhľadom k tomu, že žalobca má ku dňu doručenia tlačiva návrhu sídlo v Českej republike, t.j. v inom členskom štáte ako je bydlisko žalovaného, ktorý má bydlisko v Slovenskej republike, súd vyhodnotil, že ide v uvedenom prípade v súlade s článkom 3 nariadenia o cezhraničný spor. Vzhľadom k tomu, že ide o spor s cudzím, medzinárodným prvkom, preto sa na konanie uplatní aj nariadenie (ES) č. 44/2001 - Brusel I, podľa ktorého súd posudzoval právomoc slovenských súdov, pričom zistil, že právomoc slovenského súdu je pre spotrebiteľské zmluvy daná podľa článku 16 ods. 2 bydliskom spotrebiteľa. Vecne príslušným je súd oznámený Slovenskou republikou Komisii a to v zmysle článku 25 odsek 1 nariadenia č. 861/2007, okresný súd. Miestne príslušným, aplikujúc článok 19 nariadenia a následne § 84 O. s. p., je Okresný súd Bardejov. Keďže v uvedenom prípade ide o cezhraničný spor, súd sa zaoberal aj určením rozhodného práva, ktoré bude na daný spor aplikovať. Súd určil, že vzhľadom k tomu, že nebolo preukázané, ani tvrdené, že by si zmluvné strany zvolili rozhodné právo, súd určil rozhodné právo podľa článku 10 odsek 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, tak, že danú vec je potrebné riešiť podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, nakoľko to zodpovedá rozumnému usporiadaniu právneho vzťahu medzi účastníkmi konania.

Na rozhodnutie o podanom návrhu súd nariadil pojednávanie, napriek tomu, že to nenavrhol žiaden z účastníkov, keďže mal za to, že to je v tejto veci potrebné, ako to vyplýva z článku 5 odsek 1 nariadenia č. 861/2007.

Súd vykonal dokazovanie návrhom, vyjadreniami účastníkov, výpisom z Obchodníka rejstříka ČR, do ktorého je žalobca ako právnická osoba zapísaný, zmenkou, obsahom spisu Okresného súdu Bardejov 5Er 858/2012, ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Z exekučného spisu 5Er 858/2012 súd zistil, že dňa 22.12.2010 uzavreli žalovaný ako dlžník a POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35807598 ako veriteľ zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi sumu 500 Eur, pričom dlžník sa veriteľovi zaviazal zaplatiť mu okrem poskytnutej sumy aj poplatok vo výške 391 Eur, spolu vo výške 891 Eur, všetko v 9 - ich mesačných splátkach po 99 Eur, počnúc dňom 28.1.2011. Zmluva obsahovala na jednom liste papiera dve strany, na prvej boli uvedené údaje o veriteľovi (obchodné meno, sídlo, IČO, zápis v obchodnom registri, číslo oddielu a vložky v OR, skutočnosť, že veriteľ je zastúpený mandatórom), číslo zmluvy a číslo žiadosti o zmluvu (identické XXXXXXXXXX), údaje o dlžníkovi (vyplnené boli meno, priezvisko, trvalé bydlisko, rodné číslo, číslo OP, kolónka o trvalom pobyte), poskytnutý úver, výška poplatku, počet splátok, výšku mesačných splátok, deň začiatku splatnosti a kolónka o to, že finančné prostriedky sú použité na účel povolania. Ďalej zmluva obsahuje dátum uzavretia, čas, meno a podpis mandátára, podpis dlžníka, dátum prevzatia finančnej hotovosti a potvrdenie o prevzatí finančnej hotovosti s podpisom dlžníka. Na druhej strane zmluvy sa nachádzajú zmluvné podmienky.

Podľa článku 4 zmluvných podmienok v prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem a viac dní, je povinný uhradiť túto splátku do rúk mandátára spolu so zmluvnou pokutou vo výške 10 Eur za každý jeden prípad omeškania. V prípade, že dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa dlh splatný okamžite. Dlžník má možnosť uhradiť štyri po sebe idúce splátky, prípadne len časti po sebe štyroch idúcich splátok, v oboch prípadoch spolu so zmluvnou pokutou vo výške 20 Eur. Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy čiastku 4 Eur, ako paušálnu úhradu nákladov a administratívy s tým spojenej. Podľa článku 5 zmluvných podmienok dlžník uzatvára s veriteľom dohodu o zrážkach zo mzdy a iných príjmov ako formu zabezpečenia uspokojenia pohľadávky veriteľa, ktorej účinnosť je podmienená neuhradením štyroch po sebe idúcich splátok, keď nastáva splatnosť celého dlhu. Podľa článku 6 zmluvných podmienok dlžník je povinný v prípade porušenia svojich zmluvných povinností uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 312 Eur, ktorá je určená na úhradu všetkých nákladov vynaložených veriteľom v súvislosti s vykonávaním úkonov, smerujúcich k zabezpečeniu dlhu dlžníka. Pokiaľ dôjde k zabezpečeniu dlžníkovho dlhu uznaním formou notárskej zápisnice ako exekučného titulu, dlžník a veriteľ sa dohodli, že odmenu notára za spísanie notárskej zápisnice, trov právneho zastúpenia pri jej spísaní v zmysle v tejto zmluve obsiahnutého plnomocenstva, uhradí za dlžníka veriteľ, pričom tieto náklady zmluvné strany považujú za súčasť nákladov veriteľa spojených s vymáhaním jeho pohľadávky a budú súčasťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Podľa článku 11 zmluvných podmienok dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške ako svoj dlh voči veriteľovi, tak ako je to uvedené v tejto zmluve. Tretinu poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Súčasťou zmluvných podmienok je aj článok 13, označený ako dohoda o vyplnení zmenky, na základe ktorého na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu štyri týchto podmienok stal splatný celý dlh. V zmysle článku 14 zmluvných podmienok všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporu o ich platnosť, výklad, alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky, zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené: A/ pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 84104 Bratislava, IČO: 35922761, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde: rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, B/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (O.s.p.). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu ktorý vznikne z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj sporu ktorý vznikne z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej

túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovacia podmienku tejto rozhodcovskej doložky, ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu. Podľa článku 16 zmluvných podmienok zmluvnej strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všeobecné právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.

Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 22.12.2010. Za miesto platenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0 Eur. Žalobca na preukázanie oprávnenosti svojho nároku voči žalovanému predložil súdu originál zmenky vystavenej žalovaným a výpis z obchodného registra žalobcu.

Veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. podal voči žalovanému ako dlžníkovi na Stálom rozhodcovskom súde dňa 20.9.2011 písomný návrh na začatie konania, na základe čoho predmetný rozhodcovský súd rozsudkom spisová značka SR 09539/11 zo dňa 26.10.2011 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.074,17 Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 1.074,17 Eur od 12.6.2011 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6% ročne zo sumy 1.074,17 Eur od 18.7.2011 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 312,19 Eur, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Predmetný rozsudok bol vydaný na základe vyššie uvedenej zmenky, čo rozhodcovský súd uviedol aj vo svojom odôvodnení, keďže mal za to, že žalovaný vystavil dňa 22.12.2010 listinu označenú ako zmenka, táto predložená zmenka je platná a vyplnená v súlade s dohodou o vyplnení zmenky, má povahu zmenky zabezpečovacej pričom hlavným záväzkom je zmluva o úvere. Rozhodcovský súd ďalej uviedol, že žalovaný pri uzatváraní zmluvy vyhlásil, že poskytnuté peňažné prostriedky si berie na účel, ktorý vylučuje záver o tom, že v tomto právnom vzťahu pôsobí ako spotrebiteľ. Žalovaný nenamietal zmenkovo právny vzťah a túto jej činnosť nemôže suplovať rozhodcovský súd. Zmenkový vzťah nie je vzťahom spotrebiteľským a len v tomto právnom vzťahu by túto povinnosť mal rozhodcovský súd ex officio. Rozhodcovský súd pri tejto svojej úvahe citoval rozhodnutie ESD C -240/98 až C- 244/98 Oceano Gruppo Editorial, ako aj smernice č. 2008/48, č. 93/13. Danú zmluvu o úvere a kauzálny vzťah z neho podľa tohto rozhodcovského súdu nie je možné posudzovať podľa zákona č. 129/2010 Z.z. .

Na základe tohto exekučného titulu veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. spísal dňa 16.10.2012 pred exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým návrh na vykonanie exekúcie voči žalovanému, ktorý dňa 16.11.2012 podal na tunajšom súde žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe vyššie uvedeného rozhodcovského rozsudku. Veci bola pridelená spisová značka 5Er 858/2012. Uznesením Okresného súdu Bardejov č.k. 5Er 858/2012 - 11, Ex 24139/12 zo dňa 26.11.2012, súd žiadosť o udelenie poverenia zamietol. Súd posúdil právny vzťah medzi veriteľom ako dodávateľom a dlžníkom ako spotrebiteľom ako spotrebiteľský, aplikoval na daný právny vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka, zákona č. 129/2010 Z.z., zákona č. 258/2001 Z.z., Smernicu Rady 93/13 EHS, rozsudok Súdneho dvora ES vo veci C 240/98 zo dňa 27.6.2000 Oceano Grupo Editorial SA c/a Roció Murciano Quintero, rozsudok Súdneho dvora ES vo veci C - 168/2005 zo dňa 26.10.2006 Elisa María mostaza Claro c/a Centro Móvil Milenium SL, rozsudok Súdneho dvora ES vo veci C -40/2008 zo dňa 6.10.2009 Asturcom telecomunicaciones SL c/a Cristine Rodrigezovej Nogueirovej a uviedol, že v súd v záujme ochrany spotrebiteľa v konaní o žiadosti o udelenie poverenia je nútený ex offo preskúmať zmluvu zakladajúcu právny vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pričom konštatoval neprijateľnú podmienku v bode 14 Všeobecných zmluvných podmienkach a to dohodu o rozhodcovskej doložke, pretože tá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia sporu, rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemohol ju ovplyvniť, pretože bola súčasťou zmluvy, ktorú mohol iba ako celok prijať alebo ako celok odmietnuť. Súd takúto rozhodcovskú doložku preto považoval za neplatnú, na jej základe nemal byť vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorý preto nemôže byť platným exekučným titulom. navyše zmluva neobsahovala údaj o RPMN, úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Voči tomuto uzneseniu podal oprávnený odvolanie, na základe ktorého odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o., za ktorého podpisoval konateľ spoločnosti, indosoval túto zmenku, pričom na druhú stranu zmenky vpísal : namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO: 26429705.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

Podľa § 52 odsek 1 - 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 odsek 1, 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné

Podľa § 2 písmeno a/, b/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 odsek 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 odsek 2 písm. j/ zákona č. 258/2001 Z. z. účinného k 27.3.2009 o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí(6) musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

Podľa § 4 odsek 3 poslednej vety zákona č. 258/2001 Z. z. účinného k 27.3.2009 o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 4 odsek 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30

% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa čl. 5 smernice 93/13/EHS v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2. Podľa čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa bodu 31 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú.

Podľa čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES obchodná praktika sa považuje za agresívnu, ak v skutkovej súvislosti, berúc do úvahy všetky jej črty a okolnosti, obťažovaním, nátlakom vrátane použitia fyzickej sily alebo neprimeraným vplyvom podstatne zhoršuje alebo je spôsobilá významne zhoršiť slobodu výberu alebo správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

Podľa § 53 ods. 4 písm. a/, k/,l/ OZ, Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku; obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana.

Podľa § 25 ods. 1,2,5 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len z.č. 129/2010 Z.z.), právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak. Ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver. Na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov.

Podľa čl. XII. Z.č. 129/2010 Z.z, čl. I ustanovenie § 17 ods. 3 (v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom), nadobúda účinnosť 1. januára 2011.

V tomto konaní žalobca nežiada vydať zmenkový platobný rozkaz podľa § 175 nasl. O.s.p.. nejedná sa teda o toto špecifické konanie, podľa takýchto zákonných ustanovení. Žalobca si sám zvolil postup podľa nariadenia 861/2007. Všetky výnimky, platné pre postup súdu pri vydávaní zmenkového platobného rozkazu (napr. koncentračná zásada, zákonná lehota na námietky a podobne) v tomto konaní nepatria.

Po vykonanom dokazovaní má súd za to, že nie je možné priznať žalobcovi navrhované plnenie a to v žiadnej časti a žalobu preto v celom rozsahu zamietol. Vychádzal pritom z nasledujúcich úvah:

1. Súd je povinný v spotrebiteľských veciach skúmať aj právny vzťah, ktorý zmenka zabezpečuje a posudzovať ho podľa právnych predpisov, upravujúcich spotrebiteľské právo.

Vzhľadom k tomu, že predmetná zmenka bola vystavená v prospech veriteľa a jej prvého majiteľa, ktorý je podnikateľom, vykonávajúcim svoju podnikateľskú činnosť aj poskytovaním úverov nebankovým spôsobom (dôkaz - výpis z Obchodného registra SR, do ktorého je prvý majiteľ zmenky zapísaný), bol tu reálny predpoklad (vzhľadom na vedomosť súdu o činnosti veriteľa z iných súdnych konaní), že právo uplatňované v danom konaní zo zmenky môže mať právny základ v spotrebiteľskom vzťahu. V zmysle platných predpisov a judikatúry ESD je povinnosťou súdu v každom štádiu konania (a to aj v každom druhu konania), bez výnimky ex offio skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a ak súd príde k pozitívnemu zisteniu, na uvedený vzťah aplikovať právne normy spotrebiteľského práva. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie ESD C-419/2011 z 14.03.2013 (alebo rozhodnutie ESD sp.zn. C-76/10), z ktorého vyplýva, že napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Samotný ESD v uvedenom prípade z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Na bližšie zistenie povahy subjektov pôvodného záväzkového vzťahu, ako aj z dôvodu potreby komplexného posúdenia existencie resp. neexistencie pôvodného záväzkového vzťahu ako spotrebiteľského, si súd v tomto konaní zabezpečil exekučný spis, vedený pod spisovou značkou 7Er 252/2012, súvisiaci so zmluvou, ktorá bola uvedená na originály zmenky a ktorá bola uzavretá medzi žalovaným ako dlžníkom a prvým majiteľom zmenky ako veriteľom, z ktorého zistil takéto postavenie predmetných subjektov.

Je preto na mieste záver, že súd musí poskytnúť ochranu spotrebiteľskému vzťahu aj v takom prípade, ak sa uplatňuje právo z indosovanej zmenky. Umožňuje mu to priamo zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý je k zmenkovému zákonu v postavení špeciality a lex specialis derogat lex generali (v tomto prípade aj lex posterior derogat legi priori). Prednosť má teda zákon o spotrebiteľských úveroch.

2. Zmluva o úvere medzi POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako veriteľom a prvým majiteľom zmenky a žalovaným, ako dlžníkom, je absolútne neplatná.

Právny predchodca žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 28.7.2010 zmluvu o úvere. Z údajov zverejnených v Obchodnom registri vyplýva, že veriteľ je právnickou osobou, ktorej predmetom činnosti je okrem iného aj poskytovanie úverov nebankovým spôsobom. Žalovaný je fyzickou osobou, nepodnikateľom. Vzhľadom k subjektom uzatvárajúcim zmluvu, súd mal preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu tzv. spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľská zmluva predstavuje osobitný druh zmluvy, pri ktorej na jednej strane vystupuje v silnejšej pozícii dodávateľ, osoba konajúca v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a na druhej strane v slabšej pozícii spotrebiteľ, fyzická osoba, ktoré pri jej uzatváraní a plnení nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. V uvedenom prípade bola uzavretá zmluva označená ako zmluva o úvere uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a v článku 16 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru bolo medzi účastníkmi dohodnuté, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Vzhľadom k tomu, že osobitným zákonom je v rámci nášho právneho poriadku upravené poskytovanie tzv. spotrebiteľských úverov, súd ďalej skúmal, či predmetný právny vzťah nepodlieha aj režimu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov. Spotrebiteľským úverom sa v zmysle zákona č. 258/2001 Zb. o spotrebiteľských úveroch rozumie dočasné použitie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Spotrebiteľský úver poskytuje veriteľ, podnikateľ, ktorý má prebytočné finančné prostriedky, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie finančných prostriedkov nebankovým spôsobom a ktorý ich poskytuje za úroky, na požiadanie dlžníka. Ak ide o obchodovanie s úverovými prostriedkami s osobami, ktoré ich nepoužijú na podnikateľský účel, ani na výkon povolania resp. zamestnania, ide o spotrebiteľský úverový vzťah. V uvedenom prípade bol veriteľom podnikateľ, právny predchodca žalobcu, ktorý mal v predmete podnikania poskytovanie úverov nebankovým spôsobom, ktorý poskytol úver na žiadosť dlžníka, fyzickej osoby, nepodnikateľa, za úroky skryté pod tzv. poplatok za poskytnutie úveru, pričom obsah poplatku vyplýva z článku 11 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Vzhľadom na výpoveď

žalovaného na pojednávaní, ktorý poprel účel úveru na výkon zamestnania, alebo podnikateľskej činnosti, je nepochybný obsah tohto záväzkového vzťahu. Peniaze použil žalovaný na úhradu základných životných potrieb.

V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25.1.2011, sp.zn. 5 M Cdo 20/2009, podľa ktorého sa za neprijateľnú podmienku považuje aj dohoda o uplatnení Obchodného zákonníka (v danom prípade čl. 16 všeobecných zmluvných podmienok).

Súd následne z úradnej povinnosti, po zistení, že v uvedenom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, poskytujúc slabšiemu účastníkovi zmluvy ex offo právnu ochranu v zmysle zásady ochrany spotrebiteľa, preskúmaval platnosť pôvodnej spotrebiteľskej zmluvy ako celku. Platnosť spotrebiteľskej zmluvy bola nevyhnutným predpokladom pre následné posudzovanie zabezpečovacej zmenky, ktorá zabezpečovala pôvodný záväzkový právny vzťah a plnenie z ktorej, bolo predmetom tohto konania. Súd sa v tejto súvislosti stotožňuje s rozhodnutím Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/1201/2012 z 20.06.2013, z ktorého vyplýva, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ (obchodník, profesionál), vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily (charakterizovanej sloganom prijmi alebo nechaj tak), nerovnomernosti znalostí (u profesionála väčšie skúsenosti s predajom ponúkaného výrobku, produktu, či služieb, ktorá je sprevádzaná spravidla aj lepšou znalosťou práva) a z ekonomickej neúmernosti zdrojov (vo veciach spotrebiteľských úverov je to spotrebiteľ, ktorý pre nedostatok finančných prostriedkov žiada o úver). Systém ochrany zavedený aj smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predajcovi alebo poskytovateľovi tak z hľadiska vyjednávacej sily, ako aj z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo poskytovateľom, bez toho aby mohol ovplyvniť ich obsah. V tomto prípade žalovaný podpísal zmluvu o úvere, spolu so zmenkou tak, ako mu tieto písomnosti boli predložené, bez znalosti obsahu písomností, bez znalosti predmetných právnych inštitútov (zmenka, rozhodcovská doložka a pod.), ktoré mu neboli vysvetlené, bez možnosti spolu vytvoriť, alebo akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť ich obsah.

Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na výpoveď zamestnanca prvého majiteľa zmenky a zároveň veriteľa v konaní 4C 71/2013 (ktorého výpoveď súd v tomto konaní prečítal), ktorý uviedol, že pokiaľ by žalovaná nebola podpísala spoločne s úverovou zmluvou aj zmenku, neboli by jej vyplatené peniaze. Inými slovami - uzavretie úverovej zmluvy bolo podmienené podpísaním zmenky.

Vzhľadom k takému nerovnému postaveniu, neprimerané podmienky tzv. zneužívajúce klauzuly nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, rovnováhou skutočnou, ktorá umožňuje obnoviť rovnosť medzi týmito zmluvnými stranami. K tomu, aby mohla byť zaistená smernicou zamýšľaná ochrana, môže byť nerovné postavenie existujúce medzi spotrebiteľom a poskytovateľom narovnané iba pozitívnym zásahom, ktorý je vonkajším vo vzťahu k samotným zmluvným stranám. Vnútroštátny súd musí posudzovať zneužívajúci charakter určitej zmluvnej klauzuly i bez návrhu. Možnosť súdu skúmať charakter jednotlivých zmluvných podmienok z úradnej povinnosti predstavuje prostriedok vhodný k dosiahnutiu toho, aby konkrétny spotrebiteľ nebol zneužívajúcou podmienkou viazaný a tým zabraňovať k ďalšiemu používaniu zneužívajúcich podmienok v zmluvách uzatváraných medzi spotrebiteľmi a podnikateľmi.

Zmluva, ktorou bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 500 Eur obsahuje poplatok za uzavretie zmluvy vo výške 391 Eur, čo činí 78,2% z požičanej sumy. Čo obsahuje uvedený poplatok je bližšie špecifikované v článku 11 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z ktorého vyplýva, že predmetný poplatok je tvorený z jednej tretiny z dohodnutého úroku a z dvoch tretín z nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy, bez bližšieho uvedenia obsahu a konkrétnej výšky týchto nákladov. V súvislosti s takto stanoveným poplatkom, súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011 zo dňa 21.11.2012, s ktorým sa stotožňuje a z ktorého vyplýva, že zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Inak vymedzený poplatok, resp. neurčitý poplatok však možno považovať za neprijateľnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Neprijateľnosť poplatkov konštatuje aj Rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe z 03.05.2010 č. k. AZ 17 U 192/2010,

v ktorom uvedený súd konštatuje, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné.

Súd sa teda oboznámil s predmetnou zmluvou o úvere, vrátane všeobecných podmienok a dospel k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je neobyčajne hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to najmä, ale nielen v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (zmluvná pokuta, blankozmenka, uznanie dlhu a pod.) a zároveň je celá zmluva koncipovaná výlučne len na prospech veriteľa bez toho, aby sa mohol dlžník aspoň minimálne zákonnými prostriedkami brániť. Rovnosť a vyváženosť práv a povinností zmluvných strán nie je zmluvou zabezpečená, práve naopak, zmluva obsahuje samé povinnosti dlžníka, sankcie za porušenie povinností v neprimeraných výškach - napr. zmluvná pokuta 312 Eur (dohodnutá v prípade porušenia povinnosti iba dlžníka, v prípade porušenia povinnosti veriteľom nebola dohodnutá žiadna sankcia pre veriteľa), zmluvné pokuty vo výške 10 Eur (v prípade omeškania sa s o splatnosťou viac ako 7 dní) a 20 Eur (v prípade omeškania sa so zaplatením 4 a viac splátok, alebo ich častí) opäť dohodnuté ako povinnosť iba pre dlžníka, bez ohľadu na výšku poskytnutého úveru, ďalej samé práva a výhody veriteľa (zmenka, uznanie dlhu, dohoda o zrážkach zo mzdy, rozhodcovská doložka, súhlas na sprístupnenie údajov zo sociálnej poisťovne, súhlas na spracovanie osobných údajov), všetko povinnosti a okolnosti, zaťažujúce iba dlžníka bez akejkoľvek obdobnej zmluvnej povinnosti na strane veriteľa.

Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy, ako aj na neprimerane vysoký poplatok za spracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, preto sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom. V rozpore s dobrými mravmi je pritom nielen obsah zmluvy ale aj samotný účel zmluvy (získať na úkor slabšej strany - spotrebiteľa neprimerane vysoký zisk). Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom spôsobuje jej absolútnu neplatnosť.

3. Dohoda o vyplnení zmenky je neplatná, rovnako ako celá úverová zmluva. Navyše zmenka nemala byť veriteľom prijatá v zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z..

Ako už bolo vyššie uvedené, je neplatná celá úverová zmluva, teda v rámci nej aj ustanovenie článku 13 všeobecných zmluvných podmienok (citovaný v tomto rozsudku), ktorý upravuje dohodu o vyplnení zmenky. Takáto zmenka na základe neplatnej spotrebiteľskej zmluvy vôbec nemala byť vyplnená, ani následne indosovaná a nemožno na jej základe uplatňovať akékoľvek nároky. K absolútnej neplatnosti súd prihliada ex offa. Predložená zmenka, aj keď obsahuje všetky náležitosti zmenky, nezabezpečuje konkrétny záväzkový vzťah a to vzťah z poskytnutého úveru medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným. Tu súd opäť poukazuje na skutočnosť, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy je súd povinný skúmať kauzu a to aj napriek zneniu zákona č. 191/1950 Zb., ktorý je prekonaný nielen zmenou spoločenských vzťahov, ale aj citovanými smernicami a judikatúrou súdov. Absolútna neplatnosť zmluvy o úvere ako aj jej článku 13 (ktorý je súčasťou zmluvy) a to dohody o zabezpečení zmenkou a vyplnení blanco zmenky, sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky. Neplatnosť uvedenej dohody však znamená neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá ju mala zabezpečovať. V uvedenom prípade teda nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že treba rozlišovať medzi neplatnosťou zmenky a to z dôvodu nesplnenia podstatných náležitostí resp. vyplnenie v rozpore so zákonom č. 191/1950 Zb. a neplatnosťou zmluvy, dojednania o vyplnení zmenky za účelom zabezpečenia konkrétnej pohľadávky, či už pre rozpor s dobrými mravmi, neprijateľnými podmienkami, či nerešpektovaním zákonného obmedzenia maximálnej výšky zmenkovej sumy, ako tomu došlo v tomto prípade (Rozsudok NS SR sp. zn. 1 Obdo V 43/2006).

Ak aj teda zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe nej úspešne domáhať akýchkoľvek práv (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 6.5.2008 sp.zn. 4 Obo 161/2007). Vzhľadom k tomu, že súd mal preukázanú absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere, súčasťou ktorej bola v bode 13 Dohoda o vyplnení zmenky z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, na základe takto neplatnej dohody nevzniklo právnemu predchodcovi právo blanco zmenku vyplniť, ako ani právo na základe zmenky požadovať plnenie vzťahujúce sa k uvedenému úverovému právnemu vzťahu. Vzhľadom k tomu, že toto právo nevzniklo právnemu predchodcovi žalobcu, nemohlo indosovaním ani prejsť na žalobcu.

Navyše dohoda o vyplnení zmenky bola súčasťou Všeobecných zmluvných podmienok vopred pripravených právnym predchodcom žalobcu. Žalovaný nemal možnosť ju žiadnym spôsobom ovplyvniť, čo súd zistil výsluchom zamestnanca veriteľa na pojednávaní dňa 2.3.2015 (konanie 4C 71/2013) . Dohodou o vyplnení blanco zmenky sa zmluvné strany dohodli, že dlžník vystaví zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, ktorú vyplnení veriteľ, a ktorá bude pozostávať zo všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takto formulovaná dohoda o vyplnení blanco zmenky predstavuje pre spotrebiteľa dohodu vykazujúcu znaky zjavnej neurčitosti a nezrozumiteľnosti, teda opäť ďalšie dôvody jej neplatnosti v zmysle neprijateľných zmluvných podmienok (napr. § 53 ods. 4 písm. a/ OZ). Spotrebiteľ nemôže vedieť, vzhľadom k mnohosti možností dojednaných zmluvných pokút, či a v akej výške budú uplatnené veriteľom, a v akej miere sa premietnu do zmenkovej sumy. Takáto dohoda o zabezpečení všetkých pohľadávok vrátane pokút zmenkou je nielen z dôvodu jej neurčitosti a nezrozumiteľnosti neprijateľnou zmluvnou podmienkou, opäť neprímerane zhoršujúcou postavenie spotrebiteľa, ale je aj v priamom rozpore so zákonom. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch výslovne limituje možnosť zabezpečenia spotrebiteľského úveru zmenkou s vyplnenou zmenkovou sumou a to do výšky nesplatennej istiny a príslušenstva maximálne do výšky 30 % pôvodnej istiny. Inú dohodu prekračujúcu uvedené zákonné ustanovenie možno považovať či už za neprijateľnú zmluvnú podmienku, alebo za obchádzanie zákona, ktoré majú rovnaký právny dôsledok a to neplatnosť takéhoto dojednania.

V zmysle predmetného zákonného ustanovenia teda veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. mohol v prípade platnosti tejto spotrebiteľskej zmluvy vyplniť zmenku nanajvýš na sumu 650 Eur (500 Eur plus 30%). To, že vyplnil zmenku na sumu 1.055,01 Eur znamená porušenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. . Zmenku takto vyplnenú veriteľ nesmel prijať a už vôbec ju nesmel ďalej postupovať.

Takáto dohoda o vyplnení zmenky je zároveň aj neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 OZ, pretože žalovaný nemal inú možnosť, ako podpísať zmenku, v opačnom prípade by s ňou veriteľ neuzatvoril úverovú zmluvu. Spotrebiteľ bola teda zo strany dodávateľa fakticky prinútený vyplniť zmenku, ako nevyhnutnú podmienku uzavretia zmluvy, pretože v opačnom prípade by nedostal peniaze.

Spravodlivosť je hodnotovým princípom, ktorý je spoločný všetkým demokratickým právnym poriadkom. Súdne rozhodnutie (a to nielen v prípadoch, kde vystupuje spotrebiteľ) musí byť nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé. Úlohou súdu je práve rozpoznať skrze zákon spravodlivosť (náleží Ústavného súdu ČR z 13.3.2013, sp.zn. IV. ÚS 1241/12, v ktorom vyslovil: „Nemožno tolerovať formalistický postup, ktorým sa za použitia sofistikovanej argumentácie odôvodňuje zrejma nespravodlivosť. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho môže a musí odchyliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnym poriadku ako významovom celku.

Povinnosť súdov vyhľadávať právo neznamena len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomnom texte, ale tiež povinnosť zisťovať a formulovať, čo je konkrétnym právom aj tam, kde ide o interpretáciu abstraktných noriem a ústavných zásad“). Súd takisto poukazuje i na nález Ústavného súdu ČR I US 199/11, v ktorom o.i. ku kritériu zjavnej nespravodlivosti uvádza, že považuje za neakceptovateľné, aby sa prípadnej súdnej ochrany dostávalo subjektom, ktoré evidentne poškodzujú práva svojich klientov. Ustanovenia zmlúv alebo zmluvných podmienok, ktoré sú formulárove predtlačené a neumožňujú jednoznačne slabšej strane ich modifikáciu, v sebe zahŕňajú možnosť vyvolania nepriaznivých následkov na strane klienta, kedy nebude dotknutá iba jeho sféra právna, ale hlavne sféra osobná.

Súd navyše uvádza, že postup veriteľa tým, že indosoval zmenku na žalobcu až následne potom, čo zistil, že práva z exekučného titulu (rozhodcovský rozsudok), podkladom pre vydanie ktorého bola tá istá zmenka (z akej uplatňuje svoj nárok žalobca v tomto konaní), obchádza zákon, ktorým je poskytnutie práv tým subjektom, ktoré ho uplatňujú na základe právneho dôvodu a je v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Tento právny úkon - indosovanie zmenky na žalobcu je teda v celom rozsahu neplatný pre obchádzanie zákona. Ako inak totiž možno právne kvalifikovať konanie veriteľa POHOTOVOSTĚ s.r.o., ktorý v čase indosácie zmenky na žalobcu vedel, že z takejto zmenky nemôže právne uplatňovať akékoľvek nároky, o čom právoplatne rozhodol súd a veriteľ napriek tomu tú istú zmenku ďalej postupoval.

4. postup prvého majiteľa zmenky v rozpore s § 17 zákona č. 191/1950 Zb.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. O zmenke, v ktorej nie je údaj sročnosti, platí, že je sročná na videnie.

Podľa § 3 zákona č. 191/1950 Zb. Zmenka môže znieť na vlastný rad vystaviteľa.

Podľa § 5 zákona č. 191/1950 Zb. o zmenke sročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú. Úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú. Úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I § 10 zák. č. 191/1950 Zb. ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietaa majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobanlivosťou.

Podľa čl. I § 11 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I § 14 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.

Podľa čl. I § 17 zák. č. 191/1950 Zb. kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa § 20 zákona č. 191/1950 Zb. Indosament po sročnosti zmenky má rovnaké účinky ako indosament pred sročnosťou. Ale ak bola zmenka indosovaná až po proteste pre neplatenie alebo po uplynutí lehoty na protest, má indosament len účinky obyčajného postúpenia. Dokiaľ sa nepreukáže opak, predpokladá sa, že nedatovaný indosament bol na zmenku napísaný pred uplynutím lehoty na protest.

Podľa § 23 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. Zmenka vystavená na určitý čas po videní musí sa predložiť na prijatie do jedného roku od dáta vystavenia.

Podľa § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. Zmenku možno vystaviť na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dáte vystavenia, na určitý deň.

Podľa § 38 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. (1) Zmenku sročnú v určitý deň alebo v určitý čas po dáte vystavenia alebo po videní musí majiteľ predložiť na platenie v platobný deň alebo v jeden deň z nasledujúcich dvoch pracovných dní.

Podľa § 44 ods. 3 zák. č. 191/1950 Zb. Protest pre neplatenie musí byť urobený, ak ide o zmenku sročnú určitého dňa alebo v určitý čas po dáte vystavenia alebo po videní, v niektorý zo dvoch pracovných dní, nasledujúcich po dni sročnosti. Pri zmenke na videnie musí byť urobený protest pre neplatenie v rovnakých lehotách, aké sú určené v predchádzajúcom odseku na protest pre neprijatie.

Podľa § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. Majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokami, ak boly dojednané;
2. šesťpercentové úroky odo dňa sročnosti;
3. trovy protestu a podaných zpráav, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I § 77 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o indosamente (§§ 11 až 20), sročnosti (§§ 33 až 37), platení (§§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§§ 55, 59 až 63), odpisoch (§§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premlčaní (§§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74).

Podľa § 78 zák. č. 191/1950 Zb. Vystaviteľ vlastnej zmenky je zaviazaný rovnako ako prijímateľ cudzej zmenky. Vlastná zmenka, sročná určitý čas po videní, musí byť predložená vystaviteľovi na videnie v

lehotách uvedených v § 23. Lehota po videní beží od dáta videnia potvrdeného podpisom vystaviteľa na zmenke. Ak vystaviteľ odoprie potvrdiť a datovať videnie, treba to zistiť protestom (§ 25), od dáta ktorého začína bežať lehota po videní.

Keďže zmenka bez ohľadu na jej abstraktnosť je právnym úkonom, každý právny úkon, ktorý odporuje zákonu je absolútne neplatným právnym úkonom, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd v rámci občianskeho súdneho konania prihliada ex offio. Povinnosť súdu z úradnej moci prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu prelomuje aj zásadu stanovenú v článku I. § 17 zákona č. 191/1950 Zbierky, čo je vyjadrené aj v ustanovení § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Zbierky zákonov, kde zákonodarca uviedol, že ide o ustanovenie, ktoré platí aj v prípade zmenky majiteľa zmenky, alebo postúpenia práv zo zmenky. Navyše odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože právo v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitím zmenky regulované a obmedzené (§ 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Zbierky zákonov) a keďže sa jedná o kogentnú úpravu, je nutné zo zákona skúmať podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť.

V tejto situácii však súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že veriteľ a prvý majiteľ zmenky indosoval zmenku na žalobcu následne potom, čo súd zastavil exekučné konanie, vedené veriteľom na základe tej istej zmenky, na základe ktorej uplatňuje žalobca svoj nárok v tomto konaní. Túto skutočnosť je možné zistiť z predmetného exekučného konania, kde to jasne vyplýva z kópie danej zmenky (ešte nie je indosovaná). Veriteľ teda po zistení, že práva zo zmenky nemôže s úspechom uplatniť podľa právneho poriadku SR, indosoval túto zmenku na žalobcu, ktorý je právnickou osobou v Českej republike, v snahe postupovať podľa nariadenia 861/2007, pričom chcel dosiahnuť cieľ, ktorý mu už raz právoplatne priznaný nebol. Súd je teda toho názoru, že veriteľ postupoval na škodu dlžníka v snahe docieľiť následky spojené s indosovaním zmenky, uvedené v § 17 zák. č. 191/1950 Zb. a to vylúčiť voči majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom. Súd tiež poukazuje, že prvý majiteľ previedol rubopisom na žalobcu tisíce takýchto zmienek (čo je súdu známe u jeho činnosti, keď iba na OS Bardejov sú vedené stovky obdobných sporov rovnakého žalobcu proti spotrebiteľom, ktorí vystavili zmenku vždy rovnakému veriteľovi, ktorý zmenky následne indosoval na žalobcu) a je teda jasný, účelový postup oboch, veriteľa aj žalobcu.

Žalobca teda indosoval splatnú zmenku, pričom sa jedná o vlastnú zmenku, sročnú na videnie a uplatnil si v rozhodcovskom konaní aj príslušenstvo v zmysle § 48 zák. č. 191/1950 Zb.. Samotná sročnosť zmenky nastala 17.7.2011, keďže žalobca (a predtým aj veriteľ) požadovali 6% úroky v zmysle § 48 zák. č. 191/1950 Zb. od 18.7.2011, ako to vyplýva zo samotnej zmenky. Zmenka však bola indosovaná až po uplynutí lehoty na protest v zmysle § 44 a § 21 a nasl. zák. č. 191/1950 Zb., preto má indosament iba účinky obyčajného postúpenia, aj voči žalobcovi teda možno uplatniť všetky námietky, ako proti prvému majiteľovi. To, že k tomu došlo po uplynutí lehoty na protest je zrejmé zo samotnej zmenky, pretože návrh na začatie exekučného konania so zmenkou, na ktorej chýba indosament, bol podaný na Okresnom súde Bardejov až 16.11.2012, pričom zmenka bola sročná 17.7.2011, teda po uplynutí zákonných lehôt na protest. V tomto prípade je teda vyvrátená domnienka, ustanovená v § 20 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb., pretože bolo preukázané, že indosament, ktorý je nedatovaný, bol na zmenku napísaný po uplynutí lehoty na protest. V dôsledku vyššie naznačeného postupu veriteľa v rozpore s § 17 zák. č. 191/1950 Zb. možno proti žalobcovi teda namietat aj námietky, ktoré by bolo možné namietat voči prvému majiteľovi, teda to, že zmenka nebola vyplnená podľa dohody veriteľa a dlžníka (§ 10 zák. č. 191/1950 Zb.). Keďže takáto dohoda o vyplnení zmenky (článok 13 VZP) je neplatná v zmysle predchádzajúcich konštatovaní súdu a teda neexistuje, je na mieste právny záver, že veriteľ neoprávnene vyplnil zmenku bez toho, aby existovala platná dohoda s dlžníkom o tom, ako ju vyplniť.

5. postúpením zmenky na žalobcu veriteľ a prvý majiteľ zmenky obchádzal účel zákona, právny úkon, ktorým tak učinil, je teda absolútne neplatný pre rozpor u ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka

Súd uvádza, že postup veriteľa tým, že indosoval zmenku na žalobcu až následne potom, čo zistil, že práva z exekučného titulu (rozhodcovský rozsudok), podkladom pre vydanie ktorého bola tá istá zmenka (z akej uplatňuje svoj nárok žalobca v tomto konaní), obchádza zákon, ktorým je poskytnutie práv tým subjektom, ktoré ho uplatňujú na základe právneho dôvodu a je v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Tento právny úkon - indosovanie zmenky na žalobcu je teda v celom rozsahu neplatný pre obchádzanie zákona. Ako inak totiž možno právne kvalifikovať konanie veriteľa POHOTOVOSTĚ s.r.o., ktorý v čase indosácie zmenky na žalobcu vedel, že z takejto zmenky nemôže

právne uplatňovať akékoľvek nároky, o čom právoplatne rozhodol súd a veriteľ napriek tomu tú istú zmenku ďalej postupoval.

K námietkam žalobcu, že:

A:

- nemá vedomosť o iných vzťahoch žalovaného a pôvodného vlastníka zmenky,
- žalobca netvrdil skutočnosti o inom vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, nie je teda nositeľom dôkazného bremena,
- súd je v sporovom konaní povinný prihliadať len na také tvrdenia, ktoré sú produkované účastníkmi konania,

súd uvádza, že aj keď je iného názoru o vedomosti žalobcu o tomto právnom vzťahu veriteľ - dlžník, nariadil vo veci pojednávanie a oboznámil celý exekučný spis so všetkými súvisiacimi písomnosťami, ktoré sú potrebné pre ujasnenie postupu súdu a právneho vzťahu, ktorý je v tomto konaní dôležitý. Súd opätovne poukazuje na to, že žalobca nadobudol od prvého majiteľa zmenky v počte mnoho tisíc kusov a vzhľadom na to, že sa jedná o podnikateľov (pričom žalobca mal pôvodne v predmete podnikania činnosť ekonomických poradcov a jej bývalý konateľ pôsobí v spoločnostiach Lawyer partners a.s., Two lawyers s.r.o., TOP INNOVATIONS s.r.o. a Lawyers group s.r.o., ktoré mali, alebo majú vo svojej činnosti okrem iného aj vymáhanie súdnych a mimosúdnych pohľadávok, činnosť organizačného a ekonomického poradcu, faktoring a forfaiting), je podľa názoru súdu na mieste konštatovanie, že vzťahy prvého majiteľa zmenky a žalovaného boli žalobcovi známe aj pred začatím tohto konania a že veriteľ indosovaním zmenky, vystavenej žalovaným, podľa názoru súdu postupoval v rozpore s § 17 zákona č. 191/1950 Zb.. Žiaden z účastníkov nie je povinný v spotrebiteľskom vzťahu vznášať akékoľvek námietky, súd k nim prihliada ex offo. Súd má k dispozícii súdny materiál exekučného konania, v ktorom už raz zastavil exekučné konanie na základe tej istej zmenky, z akej žalobca vychádza pri uplatňovaní svojho nároku v tomto konaní. Tá istá zmenka a rovnako spotrebiteľský vzťah s ňou súvisiaci je potrebné preskúmať aj v tomto konaní a súd tak učinil. Navyše žalobca disponoval nielen vedomosťami o tom, akú sumu doteraz žalovaný uhradil, ale aj tým, kedy je splatná zmenka a odkedy môže uplatňovať 6% zmenkové úroky. Preto vyznievajú jeho tvrdenia o tom, že nemá vedomosti o pôvodnom záväzkovom vzťahu ako účelové.

B.

- požadovanie iných dokumentov než zmenky je nezákonné,
- zmenka je samostatným a abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju podmieňovať inými okolnosťami, než sú uvedené na zmenku,
- zmenkový záväzok je priamy, bezpodmienečný, nesporný, abstraktný a samostatný a celkom nezávislý od zabezpečovanej pohľadávky,
- súd nie je oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah,

súd uvádza, že pri spotrebiteľskom záväzku, z ktorého plyní titul vystavenia zmenky, neplatí všeobecná teória o abstraktnosti zmenky a jej prísnej formálnosti. Práve naopak, konajúci súd musí v záujme naplnenia noriem na ochranu spotrebiteľa a ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami a plneniami z nich naplniť kogentné ustanovenie čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a zabezpečiť, aby spotrebiteľ neprijateľnými zmluvnými podmienkami a plneniami z nich plynúcimi nebol vôbec viazaný. Tento pozitívny záväzok štátu vo vzťahu k európskemu právu vo svetle zásady lojality môže byť naplnený iba tak, že konajúci súd preskúma kauzu zmenky a zmluvný titul, podľa ktorého sa postupník (v tomto prípade spoločnosť z Českej republiky ktorá zmenku nadobudla) plynúcich nárokov domáha. Je tak zrejmé, že pri tzv. spotrebiteľskej zmenke musí súd venovať žalovaným nárokom inú mieru kvalifikovanej pozornosti

ako v prípade obchodnej zmenky. V opačnom prípade by konajúci súd porušil práva spotrebiteľa a záväzky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskej únii. Uvedenú logiku potreby skúmania kauzy úkonu potvrdzuje aj ostatné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-419/11 Česká spořitelna (14.3.2013), kde súd na účely posúdenia nárokov zo zmenky musel preskúmať celý titul jej uplatnenia a povahu uplatňovaných nárokov. V súvislosti s použitím zmenky ako zabezpečovacieho inštitútu v spotrebiteľských zmluvách Komisia zastáva názor, že podľa § 4 ods. 7 v aktuálnom období platného zákona, ak spotrebiteľ použije na splnenie záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zmenku alebo šek, musí si veriteľ počínať tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa, ktoré vyplývajú zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Teda úver poskytnutý na základe úverovej zmluvy sa považuje za úver bezúročný a bez poplatkov. Vyplnením blankozmenky a požadovaním ďalšieho neodôvodneného plnenia si veriteľ nesplnil zákonnú povinnosť počínať si tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa, ktoré vyplývajú zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Zákonná povinnosť pritom prirodzene zaťažuje aj ďalšieho majiteľa zmenky, a to bez ohľadu na to, že ide o indosáciu zmenky. Teda ani v tomto smere nemôže ísť o dobromyseľnosť veriteľa, ktorý mal a musel v čase postúpenia vedieť o zákonnej povinnosti zabezpečiť ochranu práv spotrebiteľa podľa zákona. Podľa názoru súdu sa jedná o účelové postúpenie práv zo zmenky na zahraničnú spoločnosť.

Z hľadiska práva jednanie žalobcu vyvoláva zdanlivo paradoxnú situáciu, kedy je určité správanie sa na jednej strane právom dovolené (zákon č. 191/1950 Sb.) a na druhej strane sa s právom dostáva do rozporu (zákon o spotrebiteľských úveroch). Záver, že určité správanie je právom dovolené a zároveň právom zakázané, nemôže obstať. Uznanie nedovolenosti zneužitia práva vyžaduje odstránenie tejto paradoxnej situácie. Ide totiž iba o zdanlivý paradox. Zo zásady *lex specialis derogat lex generali* (a rovnako *lex posterior derogat legi priori*) vyplýva, že zákaz zneužívania práva je silnejší než povolené správanie, ktoré právo umožňuje. Ak teda právna norma určité právo dovoľuje a iná za predpokladu, že je takéto chovanie zneužívané, zakazuje, je takéto správanie zdanlivo dovolené správanie sa nie výkonom práva, ale protiprávnym úkonom. Súd si je vedomý prísnosti a formálnosti zmenkového práva, ale nie je možné prizerať sa takej praxi, ktorej dôsledkom je zneužívanie zmenkových inštitútov v neprospech jednej zo zmluvných strán. Samotná formálnosť pri tom nemôže byť argumentačnou základňou, z ktorej tunajší súd pri posudzovaní takýchto prípadov vychádza. Dôvodom je predovšetkým tá skutočnosť, že je to práve zmenkové právo, ktorého základné inštitúty sú zneužívané. Bez existencie legislatívnych mechanizmov, ktoré umožňujú zabrániť takýmto postupom, je na všeobecných súdoch, aby vo svojej činnosti hľadali takéto východiská, ako zabrániť zneužívaniu práv. K tomu súd aj v tomto rozsudku pristúpil.

C.

- súd nerešpektuje § 17 ZŠZ

- žalovaný mohol vzniesť námietky, čo neučinil a súd nemôže suplovať jeho úlohu

súd uvádza, že v tomto konaní bolo preukázané, že prvý majiteľ zmenky a zároveň remitent konal vedome na škodu žalovaného ako dlžníka, pretože previedol na žalobcu zmenku následne na to, čo exekučný súd nepriznal prvému majiteľovi zmenky plnenie a exekučné konanie, vedené na základe exekučného titulu, ktorým bola tá istá zmenka, zastavil. Právny inštitút zmenky je síce založený na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov, každopádne by táto samotná formálnosť nemala vychýľovať práva, plynúce zo zmenkových vzťahov, v prospech jednej zo zúčastnených strán. Túto skutočnosť je potrebné brať do úvahy najmä za situácie, kedy zmenková prax inklinuje k využívaniu zaisťovacej funkcie zmeniek. Zmenkový dlžník a zmenkový veriteľ sú síce formálne v rovnom postavení, ale faktická situácia môže byť odlišná a v tomto prípade aj odlišná bola, kedy na jednej strane vystupoval profesionálny podnikateľ a na druhej strane neinformovaný dlžník. Navyše často dochádza k situáciám, kedy je zmenka využívaná vo vzťahu k tým subjektom, od ktorých nie je možné očakávať hlbšie povedomie o zmenkovom práve, čo pre nich môže mať fatálny dôsledok v podobe vzniku dlhovej špirály. ÚSČR vo svojom náleze z 16.10.2012 sp. zn. Pl 16/12 konštatoval, že súčasné napätie, spojené so zmenkami je spôsobené najmä ich zneužívaním hlavne voči subjektom, po ktorých nie je možné požadovať špecifické znalosti a značnú rigiditu zmenkových vzťahov spravodlivo požadovať. Vo všeobecnej rovine možno súhlasiť s názorom, zdôrazňujúcim význam autonómie vôle v oblasti záväzkových vzťahov. Napriek tomu však ochrana autonómie vôle nemôže byť absolútna tam, kde existuje iné základné právo jednotlivca, alebo

dokonca ústavný princíp, či iný ústavne aprobovaný verejný záujem, ktorý je spôsobilý autonómiu vôle proporcionálne obmedziť. (Rozsudok ústavného súdu ČR : IV.ÚS 457/10).

Napriek tomu, že žalovaný v konaní vyslovene nenamietal, že zmenka je neplatná, súd skúmal jej platnosť, pretože mal za to, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Uvedené opakovane skonštatoval Najvyšší súd SR (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 61/2012). Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov. Na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy, spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Úlohou súdu je v takýchto prípadoch ex offo skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok a v prípade, že sú zmluvné podmienky neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa. V rozsudku Európskeho súdneho dvora sp.zn. C - 419/2011 zo 14. 03. 2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa. K obdobnému záveru o prelomení zásady zmenky ako abstraktného cenného papiera vo vzťahu ku spotrebiteľovi došlo aj rozhodnutím Nemeckého najvyššieho súdu (BGH), 25. 2. 1965 - II. Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Wirtschaftsrecht 191/62 Hamm, publikovaný v časopise Neue juristische Wochenschrift, 1965 str. 1125. Ak teda vo vyššie uvedenej veci ESD C- 419/11 skúmal súdny dvor EÚ, či ručiteľ zo zmenky môže byť spotrebiteľom, o to viac je odôvodnený záver o skúmaní postavenia spotrebiteľa pokiaľ ide o samotného dlžníka a v tej súvislosti posudzovať otázku prijateľnosti podmienok spotrebiteľských zmlúv.

Rovnako je potrebné uviesť, že podľa rozhodnutia Súdného dvora EÚ z 16.11.2010 práve vo veci Pohotovosť, s.r.o. C-76/10, bolo rozhodnuté Súdnym dvorom EÚ, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií (a nielen sankcií, ale akýchkoľvek zmluvných dojednaní) obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. V bode 37 tohto rozhodnutia proti Pohotovosti, s.r.o. je uvedené, že sa vychádza z účelu právnej úpravy Smernice č. 93/13 a to že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah. V bode 38 uvedeného rozhodnutia Súdného dvora je jasne uvedené, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť s nimi rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v rôznom znení do 31. 12. 2007 a od 1. 1. 2008. Posledná platná právna úprava v § 17 ods. 3 z. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje. Pokiaľ by došlo k odčleneniu abstraktného vzťahu zo zmenky, súd by nemohol v tomto prípade aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, čím by došlo k zmareniu účelu spotrebiteľského práva. V takomto prípade by zmluva mohla obsahovať viaceré neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by však súd nemohol skúmať, čím by bolo spotrebiteľovi odopreté jeho právo na právnu ochranu.

D.

- súd postupuje vytýčením pojednávania mimo režimu nariadenia 861/2007,

súd uvádza, že v zmysle článku 5 citovaného nariadenia môže vytýčiť pojednávanie aj v prípade, ak o to žiadny účastník nepožiadala, ak to považuje za vhodné. Je to právo súdu postupovať tak v zmysle citovaného nariadenia a žiaden z účastníkov nemôže toto právo súdu obmedziť tým, že nežiada pojednávanie vytýčiť. V zmysle článku 9 ods. 1 predmetného nariadenia, súd určuje určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov, je len na ňom, aký spôsob, rozsah a postup pri dokazovaní zvolí. Podľa článku 9 ods. 2 uvedeného nariadenia súd alebo tribunál si môže vyžiadať znalecký posudok alebo ústne svedecké výpovede, iba ak je to nevyhnutné na vydanie rozsudku. Súd potreboval objasniť spotrebiteľský vzťah, ktorý súvisí s nárokom žalobcu, za týmto účelom pojednávanie nariadil, žalobcu s tým oboznámil a umožnil žalobcovi aj žalovanému vyjadriť sa k všetkému, čo súd považoval za potrebné oboznámiť a vykonať v rámci dokazovania, čo v konečnom dôsledku žalovaný reálne využil. Umožňovalo mu to jednak nariadenie 861/2007 ako aj O.s.p., subsidiárne použiteľný vo svojich ustanoveniach §§ 120 a nasl.

E.

- súd v sporových konaniach vykoná len dokazovanie, ktoré účastníci navrhnú,

súd uvádza, že v zmysle § 120 ods. 1 tretej vety O.s.p., súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V tejto prejednávanej veci bol takýto postup súdu nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci. V tomto prípade je potrebné upozorniť žalobcu, že Občiansky súdny poriadok je subsidiárne použiteľný pre nariadenie 861/2007. Preto je postup súdu v zmysle § 120 ods. 1 tretej vety O.s.p. oprávnený.

F.

- námietkam žalobcu, že záväzok zo zabezpečovacej zmenky je samostatným záväzkom, o abstraktnosti zmenkových záväzkových vzťahov a ohľadne možných námietok dlžníka voči takejto zmenke, navyše indosovanej, sa súd venoval vyššie v tomto rozsudku a argumentoval, prečo tento nárok žalobcu posúdil ako nedôvodný aj napriek zneniu zákona č. 191/1950 Zb.

G.

- súd vytýčil pojednávanie bez vydania osobitného uznesenia súd poukazuje na to, že určenie konkrétneho času pojednávania - predvolanie na pojednávanie, nie je uznesením. Preto ho nie je potrebné vyhotoviť, nie je možné voči nemu podať opravný prostriedok a nemá obsahovať odôvodnenie. Predvolanie je upravené v § 115 O.s.p., ktorý sa subsidiárne použije v takom prípade, ak nariadenie 861/2007 neustanovuje inak. Súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Vyššie uvedené podmienky na prejednanie veci na pojednávaní boli teda splnené.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca bol v konaní celkom neúspešný, súd mu teda náhradu trov konania nepriznal. V celom rozsahu úspešnému žalovanému súd rovnako náhrad trov konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

1, V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2, Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3, Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.